

Kenngott Gustav Adolf (1818-1897)

Profesor mineralogii Politechniki i Uniwersytetu w Zurychu

Urodził się 6 stycznia 1818 roku we Wrocławiu w rodzinie Johanna Christpha Kenngotta, mistrza szewskiego z Retlingen w Wirtembergii i Marii Luizy Danier z Brna. W wieku 12 lat rozpoczął w roku 1830 naukę w Gimnazjum św. Marii Magdaleny. Uzyskawszy w roku 1838 świadectwo dojrzałości, studiował na Uniwersytecie Wrocławskim matematykę i nauki przyrodnicze, zwłaszcza zaś mineralogię pod kierunkiem prof. Glockera. W grudniu 1842 roku na podstawie rozprawy z dziedziny krystalografii „De notione et principiis crystallologiae” uzyskał stopień doktora filozofii, po czym w listopadzie roku 1844 habilitował się w dziedzinie mineralogii, krystalografii i geognozji. Miesiąc później wygłosił próbną wykład „Über die Veränderungen der Erdoberfläche”, jednak, mimo przychylnych ocen tego wykładu, widoki na karierę akademicką we Wrocławiu nie przedstawiały się dla niego najlepiej.



W roku 1847 ożenił się z Joanną Klarą Elізą Koch, córką radcy sądowego. W lipcu 1850 roku wyjechał do Wiednia, gdzie pod kierunkiem dyrektora Dworskiego Gabinetu Mineralogicznego, Partscha i dyrektora Państwowego Zakładu Geologicznego, Haidingera, kontynuował rozpoczęte we Wrocławiu badania, w których niezwykle pomocne były mu bogate zbiory wiedeńskie. Zimą roku 1850 otrzymał profesurę historii naturalnej w otwartej właśnie Głównej Szkole Realnej w Pressburgu, jednak już w roku 1852 powrócił do Wiednia, obejmując stanowisko kustoszadiunkta w Dworskim Gabinetecie Mineralogicznym.

We wrześniu roku 1856 na wniosek Rady Związkowej Szwajcarii powołany został na katedrę mineralogii Politechniki w Zurychu, zaś rok później objął również katedrę mineralogii Uniwersytetu w Zurychu. Jego zainteresowania naukowe obejmowały początkowo głównie krystalografię, później zaś zwrócił się ku systematyce minerałów, chemicznym badaniom minerałów i badaniom meteorytów, a pod koniec lat 60-tych, badając obsydiany z Kaukazu i Islandii, zainteresował się również na pewien czas zagadnieniami badania składu mineralnego skał z użyciem płytek cienkich.

Największe znaczenie w jego obszernym dorobku naukowym, na który, poza kilkunastoma książkami i podręcznikami, składa się również ponad 100 artykułów i komunikatów, ma „Übersicht der Resultate mineralogischer Forschung”, którego 12 tom nagrodzony został przez Cesarsko-Królewską Akademię Nauk w Wiedniu. W Szwajcarii wysokie oceny zyskała jego praca „Die Minerale der Schweiz”, którą oparł na klasycznej kolekcji szwajcarskich minerałów doktora Davida Wisera. Poza tym dużą popularność zdobył dzięki swym wspaniale napisanym podręcznikom mineralogii i petrografii. Za wkład w rozwój nauk geologicznych uhonorowany został m.in. złotym Medalem Nauki przez cesarza Austro-Węgier, Krzyżem Komandorskim Orderu św. Stanisława przez cara Rosji oraz Orderem św. Maurycego i Orderem Łazarza przez króla Włoch. Już w roku 1846 został członkiem Śląskiego Towarzystwa Kultury Ojczyźnej, w roku 1852, przybierając przydomek „Baumer II”, przyjęty został w poczet członków Leopoldyńsko-Karolińskiej Akademii Przyrodników (Matrikel No. 1651), w roku 1854 został

członkiem Zürcher Naturforschenden Gesellschaft, w roku 1864 – członkiem honorowym Academy of Sciences in New York, w roku 1884 – członkiem-korespondentem Cesarskiej Akademii Nauk w St. Petersburgu, a prócz tego był też członkiem rzeczywistym, członkiem honorowym i członkiem korespondentem kilkunastu innych towarzystw i akademii naukowych.

W roku 1872 objął kierownictwo połączonych zbiorów mineralogicznych Uniwersytetu i Politechniki w Zurychu, zaś w latach 1875-81 był dyrektorem Politechniki w Zurychu. Po śmierci pierwszej żony ożenił się w roku 1872 z jej młodszą siostrą, Marią Bertą Matyldą Koch. Z obydwu małżeństw miał po dwoje dzieci – razem trzy córki i jednego syna. Jego najstarsza córka, Elżbieta, wyszła za mąż za Karla von Fritscha, późniejszego profesora geologii Uniwersytetu w Halle. W roku 1893 Kenngott przeszedł na emeryturę i zamieszkał w niewielkim wiejskim domku w okolicach Lugano. W domku tym zmarł 14 marca 1897 roku.

Ważniejsze prace:

- 1842 – Systematis crystallorum rhombici adumbratio. Vratislaviae.
- 1846 – Lehrbuch der reinen Krystallographie. Breslau.
- 1852 – Lehrbuch der Mineralogie zum Gebrauch an Obergymnasien, Oberrealschulen und anderen höheren Lehranstalten. Wien.
- 1852-1862 – Übersicht der Resultate mineralogischer Forschung, 1844-1861. 11 Bde. Wien.
- 1853 – Das Mohs'sche Mineralsystem. Wien.
- 1854 – 60 Krystallformnetze zur Anfertigung von Krystallmodellen. Wien.
- 1855 – Synonymik der Krystallographie. Wien.
- 1857 – Lehrbuch der Mineralogie zum Gebrauch beim Unterricht an Schulen und höheren Lehranstalten. Darmstadt.
- 1858 – Die Edelsteine. Zürich.
- 1861 – Geologische Skizze. In zwanglosen Versen. Leipzig.
- 1859 – Tabellarische Leitfaden der Mineralogie. Zürich.
- 1863 – Die Meteoriten oder die meteorische Stein- und Eisenmassen. Leipzig.
- 1866 – Die Minerale der Schweiz. Leipzig.
- 1868 – Übersicht der Resultate mineralogischer Forschung, 1862-1865. Bd. 12. Wien.
- 1868 – Elemente der Petrographie zum Gebrauch beim Unterricht an Schulen und höheren Lehranstalten. Leipzig.
- 1876 – Erster Unterricht in der Mineralogie. Darmstadt.
- 1882 – Handwörterbuch der Mineralogie, Geologie und Paläontologie. Breslau [mit Lasaulx und Rolle].
- 1888 – Illustrierte Mineralogie. W: Naturgeschichte des Thier-, Pflanzen- und Mineralreiches. 3 Abth. 1 Th. Breslau.
- 1888 – Illustrierte Geologie und Paläontologie. Ibid. 3 Abth. 2 Th. Breslau.
- 1890 – Die Krystallformnetzen. Esslingen.
- 1890 – Elementare Mineralogie, besonders zum Zwecke des Selbststudiums. Stuttgart.

Źródła:

- 1927. Historisch-Biographisches Lexikon der Schweiz. Bd. 4. S. 176.
- Berner K. G. H. 1901. Schlesische Landsleute. Leipzig. S. 225.
- Grubenmann U. 1897. Vierteljahrsschrift der Naturforschenden Gesellschaft in Zürich 42. S. 74-86 (bibliografia).
- Pater M. 1997. Historia Uniwersytetu Wrocławskiego do roku 1918. Wrocław. S. 199.

Portret ze zbiorów biblioteki Eidgenössische Technische Hochschule w Zurychu.